

ZGODNJA DANICA

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za po leta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 16 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIV.

V Ljubljani 8. grudna 1871.

List 49.

Česa se je varovati, da ne postanesh odpadnik od sv. vere.

V današnjih časih vidimo, da ni ravno odveč ne obljub ne žuganja treba, že malo posmehovanja in zasramovanja je dovolj, da se jih veliko sramuje svojo vero očitno pred svetom spoznavati. Moramo pač toraj nehoté se vprašati: kaj li je krivo, da ta nebeška luč, „brez ktere vender ni mogoče Bogú dopasti,“ v sercih veliko kristjanov temni, slabo berli in čedalje bolj ugasuje?

Vera peša, vedno bolj gine:

1. Zato, ker se zanemarija Božja beseda v pridigah in naukih, prejema ssv. zakramentov, molitev, pobožno branje in premišljevanje. To so potrebni, so zveličavni pripomočki, s kterimi se plamen sv. vere oživlja in vzdržuje. Kdor toraj ne mara za te pripomočke, ni drugač mogoče, kakor da v sv. veri vedno bolj mlačen prihaja.

Mlačnost v veri prihaja:

2. Iz velicij grehov in hudobij, kakor postavim, iz lakomnosti. Od nje piše sv. Pavel: „Korenina vsega hudega je lakomnost; nekteri, ki so po nji hrepeneli, so zašli od sv. vere.“ (I. Tim. 6, 10.) Ravno to veljá od žertja. O njem govori apostol: „Veliko jih živi kot sovražniki križa Kristusovega, kterih konec je poguba, kterih Bog je trebuh.“ (Filiplj. 3, 18. 19.) Nihče, ki je ves pokvečen na obrazu, se rad ne ogleduje v zerkalu. Tat, ki po noči hodi, ne mara za luč, ki bi mu razsvitljevala njegove tihotapne ovinke. Še bolj zoperno je hudobnežu zerkalo sv. vere, ki mu vso njegovo ostudnost, nesramnost in gerdobijo razodeva. Zato postavlja to zerkalo zmiraj bolj in bolj v kot, ter skuša to luč naposled popolnoma pogasiti. „Sleherni namreč, pravi Kristus, kteri hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjene njegove dela.“ (Jan. 3, 20.) —

Luč sv. vere upihuje:

3. Napuh. Bog je sicer človeku dal um in pamet, pa le zato, da bi od te luči Njega in Njegove resnice čedalje bolj spregledoval. Um smé toraj le vprašanje postaviti: Kaj je Bog razodel, in kteri dokazi spričujejo razodeto resnico? Ne smé pozabiti, da je po izvirnem grehu otemnel, in je ravno zavolj izvirnega greha zlasti k napuhu nagnjen, ki se rad celo nad Boga povzdiguje. Prederzne se Božjemu razodenju nasproti staviti mnogotere ugovore in dvome. S tem postavi svoj um nad Božjo vsevednost in Njegovo modrost, napove vojsko razodenju Božjemu, in zajde prej ali poznej v krivo-verstvo ali nevero. Vera namreč neha vera biti, kakor hitro nočemo svojega plitvega in omejenega spoznanja Božjemu spoznanju podvreči. Zgodovina vsih časov spričuje, da je bila prevzetna domišljija mati vseh krivo-verstev in doveršene nevere. Zato pravi sv. Avguštin:

„Nahajajo se sicer po raznih krajih razne krivovere; vse imajo pa enega in ravno tistega očeta, namreč: napuh.“ —

Vero spodkopava:

4. Branje tacih knjig ali bukev in časnikov, ki so sovražni čednosti in katoliški cerkvi. Da bi kdo od takega branja škode ne terpel, je ravno tako malo mogoče, kakor v kužni sapi živeti, pa se je ne navzeti. Imamo celo izgledov, da še taki, ki so krivoverske pisanja le iz tega namena brali, da bi jih overgli, so bili od njihovega strupa smertno okuženi. Tako je španjski mašnik Avit, dasiravno je svaril sv. Hieronim, bral v Origenovih bukvah njegove zmote le za tega del, da bi jih bil očitno overgel. Konec tega pa je bil, da je sam prišel ob vero.*) Zato je sv. cerkev vseskozi ojstro prepovedala krivoverske pisanja brati, razširjati ali shranjevati. Se vé, da taki, ki so z vero popolnoma prišli na kant, kričé na vse gerlo, da je ta cerkvena prepoved vžgano znamnje, da obtežuje človeškega uma in duha. V resnici pa cerkev s tem ne prizadeva človekovemu umu nikakoršne obtežnje, in ne vlepa njegovega duha v nikakoršne vezi. Ona ravná le po izgledu previdne matere, ki otroku ojstri nož iz rók izdere, da se ne obreže, in mu strupene gobe vzame, da si ne zavdá.

Vzrok pešanja v veri so poslednjič:

5. Tako imenovani mešani zakoni; to je: ako se katoličan z nekatoličanko, ali nasproti zaroči. Da cerkev take zakone, kolikor je mogoče, odsvetuje in saderžuje, je pač njena sveta dolžnost. Bodi si tudi, kar se pa gotovo tudi med sto tacimi zakoni komaj enkrat prigodi, da bi se nekatoličan izogibal sleherne besede, ki bi zasmehovala katoliško vero, njene pobožnosti in obrede; je le vender gotovo, da se tudi katoličanka vpričo svojega soproga vsega varuje, kar bi razloček verstva očitno razodevalo. Tako pa hladnost in malomarnost v veri čedalje večá prihaja, dokler popolnoma ne omerzne. Tu veljajo besede sv. Pavla: „Ali ne veste, da malo kvasú vse testo okisa?“ (I Kor. 5, 6.)

Bralec! iz tega lahko sam vidiš, kaj ti je storiti, in česa se ogibati, da ti luč sv. vere ne jame gasniti, ali pa kako zamoreš pojemajočo vero zopet oživiti.

Korenc.

„Bav-bav — liberalce pobral.“

III.

Zoper jezuite so kričali laži-starokatoličani v Monakovem, so kričali protestantje v Darmstadt, kričé

*) Znano je, da Origen, sicer eden naj gorečnejših in naj rodovitnejših cerkvenih pisateljev, je bil vender zabredel v nektere hude zmote. Vr.

sovražniki katoliške Cerkve v „pressah,“ po „tagblat-
tih,“ po steklenjačah in kjer dobé priložnost. Tako kri-
čanje je primoralo nemške škofe, da so v vinotoku le-
tošnjega leta očitno in slovesno, v čast pravice in res-
nice spričevanje izrekli:

Da vse jezuitom natvezane krivičenja, tožbe in dolženja nimajo čisto nobene pod-
lage. —

To so očitno, pred vsim svetom izrekli škofje, v
kterih škofijah so jezuiti bivali ali delali. Škofje pri-
stavljajo, da čez vse hvale vredno je dobro djanje je-
zuitov v duhovni prid delavcev po fabrikah in delavnicah.
Zvesto si prizadevajo obvarovati jih pred velikimi ne-
varnostmi demokratiških rudečkarskih zmót. Pričajo
nadalje škofje, da jezuiti dajejo vernikom naj lepši zgled
s svojo spoštljivostjo do cerkvene in deželske oblasti
in s svojim postavorednim in izvrstnim, tudi olikanim
obnašanjem ter so vredni hvale od obojne oblasti, in
tako v nič devajo vse nasprotna krivičenja.

Škofje pričajo, da jezuiti, duhovni in neduhovni,
so v dveh poslednjih vojskah ranjenim in bolnim voja-
kom neprenehoma pomoč skazovali v njih dušnih in te-
lesnih potrebah ter si imenitne zasluge pridobili za der-
žavo, za Cerkev, pa občno občudovanje in zahvalo.
Škofje pravijo k sklepu: „Mi podpisani dobre vo-
lje damo to spričevanje družbi, ki je hva-
ljena od Cerkve, po krivici pa sovražena in
preganjana od svojih sovražnikov.“

Podpisani so: Micislav, guzejnjanski in poznanski
vikši škof. Pavel, vikši škof kolonjski. Henrik, knez in
škof vratislavski. Peter Jožef, škof limburški. Konrad,
škof trevirski. Janez Bernard, škof monastirski.

Kaj je vse frajmavrarsko, „pressersko“ in blatovsko
kričanje in vse njih laži v primeri s tako slavnim pri-
čevanjem takih móž?

Kako morajo katoličani laž zavračati, so pokazali
verniki v Hadamaru na Visbadenskem. V Visbaden-u
so „novi staroverci“ pred nekterimi tedni prebivalce
nekdanje knežije Nasav-Hadamara slepili, da z žalostjo
mislijo na tisti čas, ko so jezuiti ondi delali. Na to
pa je katolišk odbor skoraj iz vsih krajev te knežije
sklical shod v Hadamar in 12. nov. je čez 3000 kato-
ličanov sklenilo protest zoper tako krivičenje ter ga je
odbor poslal državnemu zboru v Berlin. In vsi eno-
glasno so izrekli, da se zlagajo s škofovskim razglasom
v Mogunciji in razodeli so zahvalo limburškemu škofu,
da se je prvi tako serčno vzdignil v brambo jezuitov.

K temu naj pa vsak previdni privzame tudi zlasti
to, koliko si jezuitovski red trudi in koliko dobrega dela
z misijoni med divjimi narodi in sploh med zagrešenim
ljudstvom po vsem svetu. Koliko terpé, se trudijo, de-
lajo brez polajšanja in brez prestanka! Drugi si še kak
oddihljeje, kako zloščust privoščijo; ti pa kakor v eno
mero, kakor v eno sapo naprej delajo: „O. I. M. G.
D.“ vse v veči Božjo čast. Zares, kdor njih djanje
pozna in vé ob enem, kako togotno, zvičajno in
potuhnjeno jih pa posvetnjaki preganjajo, — mora
spoznati, da to kovarstvo zoper tolikanj dobrotni red
je prav satanovo djanje in izvira iz nasprotljivosti
do Boga samega, iz jeze do križa Kristusovega, iz so-
vraštva do sv. Cerkve, iz ljubezni do mesenosti, ktere
sužnji so ti preganjavci, in prav posebno iz napuha.
Da so tudi mnogi več ali manj šolani Slovenci vmés,
je od tod, ker so se nevedoma nalezli nemškega laži-
liberalizma. Veči del so taki tudi odpadniki od naroda, ali
pa morda na prodaj za odpad. Nekteri se pa imajo po eni
strani za narodnjake in še prav vnete, po drugi strani
pa so vsi polni strupene jeze zoper vse, kar je verskega
in cerkvenega, — ti imajo duh nemškutarški in

jezik slovenski, so zatajili glasilo slovensko: „Za
vero, dom, cesarja.“

Zmaga sv. križa v VII. stoletji.

Kdor je od zemlje, je zemeljski, in od
zemlje govori; kteri je od nebes prišel,
je čez vse. Jan. 3, 31.

(Konec.)

Med tem je v kratkem novo preganjanje protilo
svetemu križu. O kralju Moabljanov nam pripoveduje
sveto pismo, da je prašal nekdanj krivega preroka Ba-
láma, kako bi pokončati mogel ljud izraelski? Balám
mu je pa svetoval: Hočeš li ti izraelsko ljudstvo pogu-
biti, moraš najprej Izraelce nakloniti k malikovavstvu;
dokler namreč služijo svojemu Bogu, ne poginejo ni-
kakor. Tedaj vpraša kralj preroka vnovič: Ali kako pa
naj jih odvernem od njihove službe Božje? Jaz drugoga
načina ne vem, kot da jih zapelji k ljubitvi sveta in v
nečistost; to pa prav lahko storiš: med svojimi pod-
ložnimi imaš lepe, prijazne in kratkočasne ženstva; te
pošlji k izraelskemu ljudstvu na razgovor, in ako to
storiš, boš vidil, da si ženske pridobijo izraelsko ljudstvo
in ga odtegnejo od službe Božje. Moabljan je storil to,
in res je zapeljal Jude k malikovavstvu in pripravil v
nesrečo. Tako se je zgodilo tudi s kristjani, kteri niso
hotli nositi jarma in bremena Kristusovega, o katerem
Gospod sam govori: „Jarem moj je sladak in breme
moje lahko“ — zapeljal jih je tako krivi prerok iz Meke.

Krivoverstvo Mahomedovo je v tem stoletji bilo
tista kača, ktera je v raji ovita bila okrog drevesa spo-
znanja. Kakor je uni sovražnik človeškega rodu, uni
grozoviti gad, strup svoj vpustil v serce Evi, odtergal
Adama od Stvarnika njegovega, in je svoje prekletstvo
raztegnil na vse strani: tako je krivoverstvo mahome-
dansko po gadovo ali kačje obvil uboge, od Boga od-
padle in sebi prepuščene narode, in je zasejalo seme
pogube, ktera je v kerščanstvu storila neznano veliko
škode. Proti temu sovražniku bi bili mógli kristjani se
bojevati z vsemi močmi, ter kakor so gledali nekdanj
Izraelci v puščavi na bronasto kačo, ozirati se na križ,
po razodenji, ki ga je vidil Konstantin: „V tem-le zna-
menji zmagaš.“ To zaupanje bi bili mógli gojiti krist-
janje, kteri so hotli zmagati sovražnika svojega zveli-
čanja. Vse tiste, kteri zaničujejo sveti križ in kristjane,
sodi in ponižuje križ Jezusa Kristususa. Taki so že sojeni,
in sicer z dvojno sodbo; najprej valed besedi Gospoda,
ki pravi: „Kdor ne veruje v Edinorojenega od Očeta,
je že obsojen“ (Jan. 3, 18); potem, ker preganjajo Kri-
stusa Gospoda in njegove služabnike. — Za nekaj časa
morejo taki vzmagati in pravico deržati v vezéh, dokler
terpi odločeni čas, potem pa poginejo, in spominjajo se
jih še le tako, kakor se spominjamo onih cesarjev pre-
ganjavcev kristjanov in svete cerkve, kakor se spomi-
njamo p. Julijana, Galerija, Maksimina, Dioklecijana,
Nerona in drugih.

Mahomed, krivi prerok, je z orožjem in naj večim
pritiskanjem silil ljudi k sprejetju svojega nauka. Nu-
midija, Mavritanija itd. je bila preplavljena z njegovo
krivovero, in nasprotnike svojega nauka je neusmiljeno
ječil in grozno preganjal. Le-ta besnota je v kratkem
dosegla neslišane nasledke.

Mahomed in njegovi nasledniki, Kalifi zvani, so se
postavili na čelo divjim Arabljanom, in z njihovo po-
močjo so si v državnem pa v verstvenem oziru pod-
verglj Perzijo, Sirijo, Malo Azijo, Egipet, severno Afriko
in Španjolsko. Lepo cvetoče cerkve so bile razdijane
n popolnoma pokončane. Komaj se je tu in tam moglo
obderžati nekoliko vernikov pod železnim jarmom Islama.

Mesto, kjer je sveti Avguštin, ta veliki kras svete cerkve, imel svoj prestol, je doslej še tako razdajano, da ga ni spominka o njem. Martel Karl je ustavil mahomedanstvo v divjem napredovanji s svojo srečno bitko pri Turu in Piktaviji. — Morebiti bi mahomedanstvo bilo popolnoma ukončano, ko bi ravno v Carigradu tedaj gospodujoča nesložnost in velika razuzdanost ne bila vrat odperla Turkom.

Iz Amerike.

(Pisma naših mladih rojakov.)

Iz opatije sv. Ludovika, 11. septembra 1871.

Po celi okolici smo že imeli misijone:*) v št. Jakobu, 9 milj od sv. Jožefa proti jugozahodu, od 18—25. julija v Ričomond, 7 milj od št. Jakoba proti jugozahodu naprej, od 27. julija do 3. avgusta; v št. Nikolavžu, nekoliko na stran, podružnica sv. Jakoba, je bil le 3 dni: 13., 14., 15. avg. in se jim je tudi posebej križ postavil. Pri vseh teh sem bil jest ali pri začetku ali pri končni slovesnosti kot ceremoniaris z g. opatom zraven. Povsod je enako, kot sem vam o misijonu pri sv. Jožefu pisal; le iz Ričomonda vam nekaj omenim. Pri vas misijonarji postavljajo misijonarske križe „s križanim Jezusom“ vred; na podobi pa, če ste jo dobili, vidite le križ brez Križanega, in namesto tega napis: „Kdor ostane do konca stanovit, bo zveličan.“ Zakaj „Jezus je bil že križan, je rekel v Ričomond, njega ni treba več križati — ali sebe samega — starega človeka moraš zdaj po misijonu na ta-le križ pribiti, zato sem ti praznega pustil. — Prav lep spomin, kadar vidim križ „pa brez „Križanega“.

20—28. avgusta smo imeli misijon v št. Cloud-u (št. Klavdu). Tu je bila druga pridiga vselej zvečer, da je tudi vsak delavec lahko prišel. Amerikancev („Yankees“ jih imenujejo; vsi so čisti neverniki, pa sicer dobroserčni) je bilo precej zraven, posebno pri začetku in pri končni slovesnosti. Tu je bil veliki altar zvečer ves razsvitljen kot pri vas o Veliki noči Božji grobi, v sredi pa je stal temno barvani misijonski križ in zraven križa misijonar na nalašč zato narejenem odru. Vse je bilo ginjeno, ko je govoril o zmagi sv. križa in o tolažbi, ki jo zajema verno serce iz tega mogočnega znamenja, ki se je ta večer takorekoč na novo pokazalo z opisom: In hoc signo vinces. (V tem znamenju zmagaš.) — Kakošna tolažba bo za nas, ko se bo pokazalo to znamenje na nebu — posebno zanj — ki je že tolikrat stal pod misijonskim križem, oznanovaje Kristus! — Omenil je tu (v angleški pridigi; vsakrat je pridigoval nemško in potlej angleško), kako se je bil l. 1853 v Guttenbergu v Iowi prikazal križ na nebu, 100 čevljev dolg in 25 čevljev počez, ravno ko je on imel pridigo pod novo postavljenim misijonskim križem. Protestanka je bila prikazen najpred zapazila. To sem že pred bral, toraj me ni kaj ginilo, le toliko, da sem bil prepričan, da sem resnico bral; — a še nekaj! ko je tri leta poznej 1856 šel sam gori v Minesoto, peljal se je memo tistega kraja ter je hotel še enkrat viditi mesto, kjer se je bil sv. križ tako veličastno prikazal, in ko stopi z voza na mostovž, vidi ravno tisti križ spet na nebu. Tega še pred nisem slišal in kar mraz me je stresel — ko je izgovoril — in me še zdaj, kadar na to mislim. —

Zraven je bilo pri ti priložnosti 6 duhovnov in jest, razun p. Buh-a vsi benediktini. Jest sem bil ves čas misijona tukaj zakristan, ker je imel brat namesto kuharice preveč opraviti, in P. Veninger zakristana navadno precej dobro „podi.“ — Na koncu mi je bil po-

daril molitvene bukve „Herz Jesu, Missionsbuch“. Lepi spominek na gorečega misijonarja. Pri mizi nam je „vistorjo“ povedal od „Kranjca“, ki mu je melodija pri „Gloria in excelsis Deo“ tako dopadla, da jo je ves ginjen še enkrat zapel, toraj dvakrat po versti. —

Neizrečeno mora moža tolažiti, ko vidi toliko neštevilnih križev, ki jih je že v tej nezmerni deželi postavil! — V mestu, v gozdu, v dolini, na planjavi, na gori, povsod je sejal seme Božje besede, sadil drevo življenja, in koliko jih je rešil, ki bi, raztreseni po nezmernih gozdih, ne bili našli duhovnika, ako bi on ne bil prišel! Kolikrat mu je že kakšen tak odločen in zgubljen možiček rekel v kakšnem gozdu pod križem: Duhoven, saj moja duša ste rešili v tem gozdu. Bog plačaj! — Le to ga žene vedno dalje, vkljub toliko nevarnostim. V Galveston u v Texas-u je pridigoval v veliki cerkvi sv. Antona, ki je bila polna oboroženih z revolverji in noži — vse zoper njega; — vse je bilo tiho, da bi se bila „miška slišala“, — on pa je pridigoval Jezusa Križanega, — nobeden si ni upal nanj vstreliti — in več se jih je spreobrnilo. Enkrat (kraj sem pozabil) so mu prostomavtarji s kanonom prestrelili novo postavljeni misijonski križ. Pred ta večer ga je postavil in že tu so mu hotli nagajati, pa so se zbali, toraj drugo jutro na vse zgodaj, ko še ljudi ni bilo po koncu, pridejo s kanonom. Eden je imel sprožiti, drugi pa so se odtegnili. — Sproži — križ res pade, — ali stara ženica ga je videla, in ko je pete pobiral, je za njim vpila: du Spitzbub du, du Spitzbub du (Ti potepuh ti; ti potepuh ti!), in berž so bile vse ulice polne in kmalo so ga imeli za vratmi. In kako se je zagovarjal? Ich bin unschuldig, mich hat nur das Loos getroffen — ich musste es thun. (Nedolžen sem, vladja me je zadela, mórál sem to storiti.) — Prav veliko odškodnine je moral plačati. Misijonar pa je šel v procesiji s celo faro k podertemu križu, ga počastil koj na kolenih in potlej spet postavil, in noben križ, kar jih je še on postavil, se ni tako častil, kot prestreljeni. —

Protestanški časnik iz št. Klavd-a mu je napisal komplement: He is a very interesting speaker (prav zanimiv govornik je)! — V angleščini je dobro izučen in vaje; pa zgovarja jo precej slabo, tujec, ki se je star učil, nikoli ne bo lepo izgovarjal angleščine. —

Od 28. avg. zvečer do 1. sept. zjutraj smo mi imeli duhovne vaje, 25 nas je bilo vseh, razun enega vsi benediktini, očetje ali kleriki. 3 premišljevanja je imel vsak dan in 1 konferencijo in zvečer sv. blagoslov. Resnice, ktere je premišljeval, so se tako-le verstile: I. Vvodni govor: Paratum cor meum Deus — Zakaj? — Odgovor. — II. Naš namen. — III. Smertni greh. — Judas. — Mašnik v smertnem grehu. — IV. Pekel. — V. Smert in sodba. — VI. Dve zastavi. VII. Osem blaženost; — pravi značaj duhovnov. — VIII. Spremenjenje Gospodovo na gori Taboru obrnjen na duhovnika. — IX. Na gori Kalvariji. — X. Na oljski gori. — Ozir v nebo. — Hrepenenje po nebesih. XI. Na gori Sionski. Prihod sv. Duha. — Serčnost. Stanovitnost. — Potem so g. opat pontificirali, obhajali smo slovesno ponovljenje sv. obljub; — zahvalna pesem in splošno obhajilo. — Pri premišljevanjih je vselej koj govoril sploh o zadevni resnici, — potlej pa posebej obrnil na redovnika in mašnika. Takih duhovnih vaj še nisem imel. Da bi mi vendar Bog dal milost, le nekaj sklepov natanko spolnovati! — Preč. misijonarju pa naj stotero poverne! Rekel je, da bi rad še enkrat prišel k nam, pa ne bo mogoče.

Koj popoldne, 1. sept. je že spet šel naprej v New-Munich (nov Monakov), kjer je imel potlej misijon. Silo ljudi je tam gori, pa nimajo duhovna in le majhino cer-

*) To pismo je že tretje, o popr. o drugi priliki kaj.

kev. Ko bomo mi posvečeni (6 nas bo prihodnje leto), mora eden iti tje gori. Zdaj ima misijon v „Smartnu“, 9 milj od Ričmonda proti severovzhodu. Tam je tudi nekaj Kranjcev. — V Ričmondu je prišla Kranjica, in bi bila šla rada k spovedi. Berž je bil pripravljen. Možu je naročil, naj obžaluje svoje grehe, potlej naj se jih pa še enkrat spové, kadar pride kak slovenski duhoven, — pa je šel v spovednico, kot bi bil slovenski razumel. Ženica je bila ginjena do solz, da je bila tako srečna pri njem biti pri spovedi. Pri mizi je pravil, kako da s Kranjci ravná za pokoro: „Očenaš“ — pa s persti pokaže, kolikrat — pa se lepo porazumeta. Ko je bil v Ljubljani, pravi, je govoril slovensko bolj kot nemško, — zdaj je pa čisto pozabil (?), — le „Očenaš“ še vé, kaj se pravi. — O začetku novembra bo imel misijon pri benediktinih v št. Pavlu (cerkev vnebovzetja M. D.) in potlej gre po času nazaj proti Cincinnati, kjer navadno praznuje novo leto in svoje duhovne vaje obhaja; — potlej pa spet naprej za dušicami. O kako ta mož gori za zveličanje duš! Kolikrat zakliče: O Gospod! O Jezus! daj mi duš — duš! — (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz katol. družbe. V nedeljo, 10. grud. ob 11 dopoldne, bodo ubožni šolski otroci v Čitalnični dvorani z obleko obdarovani.

Wurmbrand.

V zadevi bukev za intencije. Doželeni brevir. Ako bi zastran prejemanj Wegerjevih knjig iz Briksna bilo še s kom kaj poravnati, naj bi blagovolil vredništvu to povedati, ker se je to opustilo. Omenjeni knjigar je namerjal na svitlo dati novi „Brevir“, v katerem bi bil tudi naš „Proprium“, pa je odjenjal od te misli, kar je obžalovati; zakaj gotovo bi skoraj vsim duhovnom vstregel, kdor bi taki molitvenik založil, menda ne v svojo škodo, ker prav neprijetno je o vsaki priliki po posebniku segati, ali pa še druge listke skupaj loviti, ko je treba ure moliti. Morebiti bi se tudi doma dalo kaj napraviti? Kdo vé kaj pametnega povedati?

Pod Berdom na Tominskem. š. — 19. nov. pela sta prvi krat dva nova zvona, ki ji je vžil ljubljanski zvonar g. A. Samasa, ker nam se je eden izmed treh starih bil ubil. Dva manjša, ki sta že 344 lét Božjo čast oznanovala, pa se nista z novejšim večjim nič prav vjemala, smo dali zvonarju, da nam je večjega in manjšega vžil, ter je ostal prejšnji večji za srednjega. Soglasje je zdaj izvrstno („F A C“). V stolp nam je zvonove postavil in dobro vravnal A. Krek iz spodnjih Dupelj na Gorenškem. Veči del celega zneska so goreci verniki v kratkem času s prostovoljnimi darovi že skoraj čisto skup spravili, kar jim je v posebno čast in priča njih žive vneme za čast in službo Božjo. Da posebno skerb so imeli pa pri tem neutrudljivi dušni pastir, č. g. J. Selak, se tako vé. Slovesni govor pri tej priložnosti so imeli č. g. J. Boncelj, župnik v Sorici. Veselo pokanje možnarjev in priterkovanje z novimi zvonovi je daleč okrog oznanovalo veselo slovesnost.

Slovesnost 50letna na Golem 5. nov. — Danes, ko obhajamo zahvalnico za poljske pridelke in druge darove, ki smo jih prejeli od Boga preteklo leto, se golski tati zlasti spodobi spominjati se posebne pomoči Božje o cerkvenem izdelovanji, ki je terpelo od zgodnje pomladi pa do pozne jeseni, ter smo se pripravljali na svečanost 50letno, ktero smo obhajali v pravem duhovnem veselji za farane in sosede, za duhovne in verno ljudstvo 8. oktobra tekočega leta. Zjutraj po prvi sv. maši ob 6 so v. čast. P. Andrej iz Ljubljane pridigali prav čversto in podučljivo o začetku, imenitnosti in odpuistik sv. križevega pota. Potem je bila druga sv. maša.

O 1/2 10 se je slovesno prenesel križev pot iz duhovnije v cerkev, ki so ga o. Andrej potem navadno blagoslovili in ob enem križev pot vodili. Na to nasledva procesija okoli cerkve in blagoslovljevanje nove podobe patrone sv. Marjete, prenovljenega altarja in lece, kar so opravljali v. čast. gospod dekan stolne cerkve in ljubljanske dekanije Jožef Zupan med azistencijo.

Vsa pazljivost se je obrnila potem na lepo leco, ko so gosp. dekan ko pridigar na nji se prikazali. Da je dan 50letnice za faro dan veselja in hvaležnosti Bog naredil, so g. govornik prav lepo dokazali.

Razložili so imenitnost obhajane slovesnosti, kratko zgodovino cerkve golske, altarja, in lece, povzdigovali so posebno prednost starega umetnega dela. „Želel sem, so rekli, veselje in slovesnost današnjega dneva z vami deliti, ker sem pred 30 in 31 leti o prazniku sv. Marjete tudi tukaj bil, božjo besedo oznanoval, imenitno umetnost, veliko vrednost altarja, lece in podobe Matere Božje pregledoval in pokazal, kako je poškodovano, okrušeno, kako potrebno je prenoviti, da se to drago delo za sto in sto lét še reši! Ko sem pa včeraj pri lepem solcu v cerkev in pred popolnoma prenovljeni prelepi altar stopil in tudi leco ogledal, sem ostermel, veselja se mi je serce treslo, in častitega g. fajmostra in ljubega sodelavca v Gospodovem vinogradu sem z veselim glasom pozdravil: Deo gratias! — Bog bodi hvaljen! In ravno to tudi danes tukaj ponavljam in serčno želim, da bi te moje besede po hribu v dolino in v vaše hiše in do vsih dobrotnikov donele: „Od Gospoda je to storjeno! Ne nam, ampak tvojemu imenu naj bo čast in hvala!“ Hvala pa tudi vsim, kateri so se trudili in skerbili, da je v golski cerkvi skoraj nar lepši altar v kranjski deželi. Hvala posebno nepozabljivemu preskerbnemu golskemu gospodu očetu Jakopu Megušarju in ključarjem in dobrotnikom, ki so pred 50 leti lepo, prostorno cerkev zidali, prelepi altar s podobo za 130 gl. kupili, ki je še zdaj sama podoba M. Device 1000 gld. vredna. Hvala Vam, častiti duh. pastir te fare, ker ste le iz vnetosti in ljubezni do lepote Gospodove hiše in v zaupanji na pomoč Božjo in dobrotnikov v velikih skerbeh to imenitno delo začeli in končali. Bog plačaj na prošnjo sv. Marjete vsim že tukaj, posebno pa tamkaj v večnosti!“ — To je bilo ljudem kaj všeč, ker niso vedili, kaj imajo.

Sredi našega duhovnega veselja zavernejo poslušalce tudi na žalostni stan glavnega keršanskega mesta in sv. Očeta Pija Vélicega. Po ginljivem razlaganji serčno izrečejo zaupanje, da bo prišla rešitev in zmaga na prošnjo Piju IX vdanega vernega ljudstva in na prošnjo M. D. in pomočnice sv. Marjete... Kako so bili ljudje ginjeni in hvaležni, bi bilo odveč praviti. Bog plačaj!

Bila je potlej slovesna sv. maša z leviti, in popolne pete litanije.

Serčna, preserčna hvala tudi vis. čč. gg. iz Iga, Želimelj, Roba in Lašič!

Pisano naj bode pobožnim bralcem v spodbudo; petdesetletnica pa naj bo mlajšim faranom in njih otrokom v nagib, da čez 50 let obhajajo veselo 100letnico, ko bodo naše košice trohnele pod hladno gomilo. Bog daj! —

Golski.

Oklic.

Častita duhovšina in drugi p. n. prijatelji človeštva se v povzdigo pravosodstva vljudno prosijo, da c. k. sodnijam darujejo knjige, verskega, podučnega ali sploh zanimivega zapopadka v rabo vjetnikov.

Vsa takošna darila sprejemale bodo hvaležno vse c. k. sodnije.

Ob enem se častita duhovšina in druga dobrodelna društva prosijo, da sodniške vjetnike brezplačno pod-

učujejo v verskih, poljedelskih, obertniških in sploh podučnih vednostih.

Vspreh tega delovanja se bo potem vsako leto slavnemu c. k. ministerstvu prava v Beču naznanil.

V Gradcu, 24. novembra 1871.

C. k. nadsodniški predsednik:

Lattermann.

Ta oklic pošilja se častitemu vredništvu „Zgodnje Danice“ v Ljubljani

s prošnjo, da se z ozirom na blagi namen tega početja v „Zg. Danici“ trikrat brezplačno ponatisne.

V Gradcu, 24. novembra 1871.

C. k. nadsodniški predsednik:

Lattermann.

Iz Krašnje. (Sv. misijon.) V tako imenovanem „Černem grabnu“, ki se steguje od Podpečí tje do Vranskega, so fare Krašnja, Blagovica, št. Ozbalt, št. Gothard. Nekdaj je bil ta graben za popotnike precej nevaren, zakaj pritepeni lenuhi so se skrivali po obrašenih jarkih in hribovih ob cesti, so s silo segali popotujočim v žepe, ter si prilastovali srebro, ki je imelo cesarsko podobo. Od kar pa je cesta ta opušena, ni se popotniku bati, zakaj ljudje lenih rok in vedno lačnega in žeinega trebuha so zginili, domačini so pridni kmetovalci in pošteni ljudje. Tako se je odpravil prvi madež, ki se je prilastoval nedolžnim prebivalcem Černega grabna.

Od 19. do 26. t. m. so se pa spirali tu sploh človeški duhovni madeži in sploh slabosti s posebnim pomočkom. Bil je namreč v sredini tega „grabna“ v Blagovici, sv. misijon, kterege so vravnali ondodni v. č. gospod fajmošter Janez Zupančič. Ker že tu z mnogim vspehom, s posebno pastirsko pridnostjo in pobožnostjo skozi 8 lét delajo, (nikarte mi tega zameriti, če Vas očitno opravljam; čast, komur čast!), poznajo dušni stan prebivalcev natanko; zato so to pobožnost ljudem naklonili. Koj v začetku je jelo sel ljudstvo v obilnem številu pobožnosti vdeleževati, pozneje je bilo pa toliko spovedencev, da so marsikteri po dva dni čakali, da so prišli na versto, če ravno je po 12 do 15 mašnikov spovedovalo. Pri govorih pa so se tajale poslušavcem serca resničnega obžalovanja zavoljo grehov in slabost, in to možakom sicer terdega serca, kakor mehkočutnim ženam in deklicam, in ni jim bilo ne britko ne mučno po cele ure klečati pred Najsvetejšim. V 8 dneh je bilo 2500 obhajanih. Upamo, da tudi to zveličavno opravilo je mnogo pripomoglo ter je „Černi graben“ zdaj „obeljen“ tudi v duhovnem oziru. Hvaležno kličejo ljudje začetniku misijona: „Bog plačaj, Bog poverni to dobroto! Bog neskončno mištljivi pa daj, da bi ostali stanovitni v dobrih sklepih!“

Iz Prage pripoveduje prijateljsk list: „Kolikor sem se prepričal, je (v zbirki „slovanskih pridigarjev“ — kazatelů) naj bolj priljubljen Slomšek; zato iz njega tudi pogosto zajemamo.“ Za leto 1872 se bodo najberže „kazatelom“ pridjale njegove osnove. Na spomlad izide obširno življenje Slomšekovo ali v „Blahovestu“ ali pa v „Časopisu katol. duhovstva.“ Pozneje namerjajo dati Čehi na svetlo „Apostoljsko hrano“ celo s podobo Slomšekovo; še letos pa Slomšekovih: Sedem žalost Matere Božje.

To pač dosti očitno kaže, kdo je bil Slomšek, in kolike veljave njegove dela.

Iz Rima, A. P. — Hvali Gospoda nebo in zemlja! Ker danes, sv. Katarine dan, mi je velika milost došla: bil sem pri sv. Očetu. Ob 11 dopoldne sem šel k zaslišanju; čakal sem nekaj časa, zakaj veliko jih je pred mano bilo. Kakošni občutki so me ta čas obhajali, se popisati ne dá; tisti jih občuti, kdor sv. Očeta iz serca ljubi in za gotovo vé, da zdaj zdaj bo pred Nje stopil.

Res, prišel je trenutek, da sem pred Nje pokleknil... Neizrečeno so bili prijazni, — precej so me nagovorili: Moj sin, kje je tvoja domovina? Odgovoril sem po latinsko, ker sem se za silo toliko navadil. Le čudim se Njih veliki ponižnosti, da z menoj, priprostim človekom, so se hotli toliko časa muditi in me čakati, da sem svoje besede vkup spravil. Dali so mi roko poljubiti; noga Jih boli. Bil sem tako ves prešinjen, da sem Njihovo roko nekoliko časa v svojih rokah prideržal, pa pustili so jo; poljubil sem perstan na roki. — Potem so se napravljali na vert, ker je bilo že poldan. Smel sem jih z drugimi vred tudi nekoliko spremiti; oh kako vesel sprevod je bil to — spremljevati namestnika Kristusovega, ljubljenca in papeža Marijinega! Šli smo skoz tri velike sobane, potem smo ostali in se ločili. Milo sem še za njimi gledal, — in zginili so mi spred oči. Sv. blagoslov so podelili meni in naši deželi, ker so rekli mile besede: Benedicat tibi et omni Carnioliae itd. — O sv. Katarine dan, nikoli ne boš pozabljen!... Sv. Oče so še čversti pri toliki starosti; neizrečeno častitljiv starček so; le serčno Jih ljubimo, molimo goreče za Nje! Živi Pija o Jezus in Marija!

V nedeljo, 20. listop., sem bil šel obiskat Kolisej, k sv. Leonardu a Porto-Mavricijo in k sv. Frančiški Rimljanski. Šel sem čez Kapitol; vse je bilo tu v delu, za razsvitljava. Lahoni hočejo vse, kar je Božjega, v nič djati, — celo sv. nedeljo skrunijo. Kar je cerkvenega, hočejo pa pograbit, in čez vse naj gerše je, da hočejo sv. Očeta povsod ob dobro ime pripraviti (kakor drugod delajo tudi s Cerkvijo in duhovstvom. Vr.). Na Kapitolu so vse preč vergli, kar je bilo papeževega in vzdali so marmorne gerbe (vapne) sardinske; starodavne hiše sv. Očeta, ki so jih poropali, so vse z malto ometali in s svojo laško barvo pobarvali; starodavni Rim hočejo spremeniti v „nova Roma“. Ko sem vse to vidil, se mi je jeza v sercu vnela in prav velika žalost me je obšla. Tako stojim in mislim: kaj tako misliš? Ti laški gerbi se bodo vsi izkopali, laška malta, ki ž njo poropane hiše sv. Očeta in samostane mažejo, bo kmalo obletela; tijara, ključi in skala bodejo pa obstali! — Lahi vse po mestu prekopavajo, posebno pa na „Forum-u“, in naj raj ob nedeljah. Hočejo na paganskem stališču korenine vsaditi, ker so skalo in vert sv. Cerkve zavergli. Pa kakor je padla paganska Roma, tako bo padla nova, ki jo hočejo na stari paganski postaviti. Katoliški Rim bo pa toliko lepši in mogočnisi s papežem in z apostoljskim sedežem obstal in gledal na ponižanega sovražnika.

Danes, 27. listopada, se je začel državni zbor. Celonoč so po ulicah popevali slavo Viktoru in Garibald, pa psovali papeža in duhovščino. Včeraj, ki je bila nedelja, so lahoni vse delali in bili delavno oblečeni; danes pa praznujejo in praznično oblečeni hodijo. Ko grem čez „Korzo“, veliki terg v Rimu, vidim veliko ljudi nekaj gledati. Radoveden pristopim in kaj vidim? Še se mi serce trese; bila je velika podoba, naslikani so bili sv. Oče, ko jih Viktor-Emanuel na sprehod za pod pazduho pelje; kralj je po kraljevo opravljen, sv. Oče pa v belem talarju s štolo in kakor bi kralju lepo govorili. S tim hočejo ljudi slepariti, češ, zdaj sta se že sv. Oče in kralj porazumela, da sta prijatla, da so mu sv. Oče zdaj že vse sami dali, in da bi mislili ljudje: zdaj pa mora tako biti, zdaj ima pa vso pravico kralj. Pa kakor sem vidil, nekaj jih je z mano vred žalostnih bilo in so nejevoljni proč šli; nekaj se jih je pa smejalo, češ, to pač ni res; se vé mnogim je pa všeč bilo.

Danes je vse polno vsaktere druhal v Rimu; vse posvetno, zanikarno in hudobno se z zastavami in godbo po ulicah dervi, ki so necoj razsvitljene. Večno mesto, dom in počivališče svetnikov je kakor jama razbojnikov.

Tako je, kakor bi bili pagani vstali, ker oni so tudi le za grešnimi posvetnimi veselnicami se dervili, cerkev Božjo in nje otroke pa preganjali, mučili in morili. Tudi zdaj se duhovni in samostanci morajo le bolj pripirati, pobožne duše le bolj skrivno hoditi po svetih krajih. Še mene včasih kak lahon bolj belo gleda, ko obiskujem sv. kraje; jest ga pa še bolj osorno pogledam in grem serčno naprej; storilo se mi še ni nič žalega; ako pa le nekoliko boječnosti zapazijo, potem je pa joj.

Zdaj, ko laške zastave po hišah visé, vender na avstrijskem konzulatu nobene ni. Tudi po bolj imenitnih hišah jih je malo; veliko jih je pa le iz strahú, da sicer niso kralju vdani, zastave obesilo. Ravno ta dan pri naj lepšem solncu ob 10 zjutraj smo vidili lepo zvezdo na nebu, ki je kakor po noči svetila proti sv. Petru v Vatikanu. Vse se je čudilo, da po dnevi in pri svetlem solncu zvezda sveti. Naj si je to natorno ali čeznatorno, res je pa to, da zdaj je, kakor bi bila tema čez luč zmagala; ali zvezda upanja pa sveti, da toliko lepši bo luč vse razsvetlila, čem večí tema jo pokriva. Sej zarija pred solncem hodi, toraj je tudi zdaj zvezda upanja, da bo kmalo solnce izšlo, da bo luč čez temo zmagala. Tako in enako smo si razlagali to prikazen. Jezus usmili se, pomagaj Marija, pridite na pomoč, sv. Mihael višji angel, sv. Jožef, in vsi duhovi nebeški!

Iz Belle-Prerije v Ameriki 3. nov. (Pismo g. mis. Jož. Buha.) Tvoje predrago pisemce sem prejel začetek oktobra, menjico od L. Majerja pa še le danes;*) sicer je pismo že dva tedna na pošti ležalo, pa mene doma ni bilo, bil sem namreč na misijonih okoli z visoko čislanim misijonarjem Fr. Ks. Veninger-jem.

Prelepa hvala za darila!

Z gospod Pircem se prihodnji ponedeljek vidiva, pray veseli bodo v svojih potrebah prejetih daril. Gosp. J. Čebulju bom tudi kmalo poslal. Bog poverni dobrotnikom stoterno tukaj in večno v nebesih!

Mikalo Te bo slišati, kako pa tukaj kaj misijonarimo: Dobro, moram reči, hvala Bogu! Od birmovanja sem Ti zadnjič pisal in tudi od posvečenja nove kamnite cerkve pri sv. Jožetu v zvezdnem kantonu (Stearns County), kjer je veliko Kranjcev naseljenih. Tudi pri Kranjcih smo letos lepo novo leseno cerkvico naredili; več del vsak mesec eno nedeljo je čez leto bila maša v nji, pa še ni imela oken, le skoz špranje v stenah smo potrebne svetlobe dobivali, da se je maša brala. Zdaj pa smo lepe okna postavili v stene, in smo jo tudi zamazali tako, da bo moč tudi po zimi v nji maševati. Široka je 30 čevljev in pa 50 čevljev dolga; mislimo jo sv. Štefana dan slovesno blagosloviti k časti sv. Štefanu. Lepo se razlegajo po nji slovenske pesmi. Drugi pot kaj več o tem.

Birmovanje tukaj je bilo, kakor navadno zamore biti v takih na novo naseljenih krajih. Samo francoskih otrok je bilo kakih 60; en oddelik jih je bilo v št. Klavdu pri birmi, ker so bližej št. Klavda, in jih jest opravljam samo zavolj jezika. Potem so bili nemški otroci iz Two-Riverja (dvojnega potoka) in z Rich-Prerije (bogatega polja, kjer zdaj g. Pirc stanujejo), in z Little Falsa (malega slapa); pa precej indijanskih otrok z Little Rok a (malega roba) itd.

Tako se je bilo jih nabralo precej lepo število vsih skupej, ki so prejeli darove sv. Duha; nekaj je bilo celo oženjenih in omeženih starih ljudi, posebno tudi Indijanov. Naši divjaki so se prav serčni kazali; nekaj je bilo po 20 lét starih, in so si prizadevali prav zapopasti, kaj da prejmejo. Zdaj pa še kaj od g. Veningerja.

*) Poslal sem bil namreč izročene mi doneske in zbirke preč. gg. misijonarjem Pircu, Čebulju, Buha, — ravno zdaj pa sem odpravil, kar mi je bilo izročeno za ml. škofa Mraka in zopet za g. Buha itd., ter je zdaj vse oddano. Vr.

Gosp. Frančišk Ks. Veninger, jezuit, je doma iz Štajerskega, blizo Maribora; zdaj je pa že 23 lét tukaj v Ameriki, vedno po misijonih okoli hodi, in veliko terdovratnih grešnikov spreoberne, nevernih Amerikanov k luči svete vere pripelje, in z močjo svetega kersta v otroke Božje prerodi. V pojasnjenje té resnice samo kaki zgled:

V enem mojih misijonov je pridigoval 6 dni; bila je tam družina posebno zanemarjena; pred enim letom še nisem imel upanja koga iz té družine za sveto vero pridobiti. Pa po Božji milosti se spreoberne naj popred lanskega leta mati, letos poleti ob času birme sem pridobil 2 sina in eno hčerko, zdaj pa ob misijonu so se še drugi otroci spreobrnili; ali oče te družine se še ni maral spreobrniti, ako ravno je prišel sem ter tje kako pridigo poslušat; mati, njegova žena, ko je bil misijon skoraj pri koncu, se joka in ga celo noč med solzami pregovarja, da naj se spreoberne in grè k spovedi. Zjutraj je bil ginjen, pride k svetim zakramentom, in zdaj je vesel, da je ud svete cerkve. —

Ali drugi, Tomaž Hays, je bil celo frajmavrar postal, tako zanemaril svojo vero; ali spreobrnil se je; njegova žena, ki je bila popred ajdovska, se je dala kerstiti, in kaj pridno zdaj v cerkev hodi. In tako bi se dalo veliko zgledov naštevati. V drugem misijonu, ki se Long-Prairie (Dolgo polje) imenuje, sva z misijonarjem Veninger-jem bila samo eno nedeljo; prosil sem ga, naj on pridiga, ker mene ljudje tako že večkrat slišijo. Po maši najde dve protestanski ženi pri cerkvi, pravite mu, da na-me čakate, ker ste bile že enkrat pri poduku, in bi bile rade v katoliško cerkev sprejete, pred ko moč. Veninger ji slovesno sprejme v sveto cerkev, in sveti kerst pod pogojo (sub conditiono) podeli. *) Pri popoldanski službi Božji moj sloveči misijonar zopet pridiguje, in v zgled postavi té dve dušici, ki ji je sv. Cerkvi pridobil, ki ste kakor dve zreli jabelki ravno pri tej priložnosti z drevesa protestanstva padli in v hram sv. katoliške cerkve zdaj shranjeni. In glej! po keršanskem nauku uni preobrnjenec, ki sem ga bil pred kakima dvema mescema kerstil, pripelje svojega brata, da bi se tudi pokatoličil. In tam je še več protestantov, ki enako mislijo se pokatoličiti. Tako toraj veselo napredova naša sv. vera v teh na novo naseljenih krajih. Posebno vnetih duhovnov bi bilo še več potreba, da bi dušnim potrebam zadostiti zamogli, ker kraji so tako daleč narazen, pota zelo težavne. (Konec nasl.)

Antikrist v rudečkarjih in njegovi slepi učenci. Ogerski rudečkarji, ki že prav zadosti rogovilijo, so v zvezi z internacionalskimi opravniki v Londonu, Genfu, novem Jorku, Bruselu, Zurigu, Kairi, Berlinu, Gradcu in drugih mestih. Po Ogerskem imajo že obilno podružnic. Vse to so sodnije na dan spravile, kakor „Vtld.“ piše. Mesca junija so prišli na sléd namenom teh požigavskih tovaršij, teh naj ostudniših hudodelnikov. Imeli so namreč v Peštu ljudski shod, akoravno jim je bila vlada to prepovedala. Bilo je toraj več pozapertih in naj hujši so še zdaj v preiskavi. Ti tatovi hočejo vse prekucniti, vse posestva podvreči pod občno gospodarstvo, — plemstvo, duhovstvo in deržavljanske posestnike (die besizende Bürgerklasse) pa pokončati, in Boga samega s prestola pahniti!

Ali niso to živi antikristi? In pri vsem tem, da je tako početje nasledek zanemarjene vere, da le vera je zmožna ljudstva boljšati in hudodelstva odvracati, časne in večne nesreče obvarovati: pri vsem tem mnogi posestniki vero zanemarjajo, čertijo in vlečejo z njenimi

*) Kjer namreč ni zanesljivo, da je kdo, ki pristopi v Cerkev in krivoverstva, prav keršen, ga Cerkev kersti s pogojo: Če nisi keršen, te kerstim v imenu itd.

sovražniki, s tistimi, ki žugajo tudi njih premoženje vzeti, tudi njih hiše in posestva požigati! Ali niso to pravi voliči, ki sami v mesnico tiše? — Kolikor so vražljivi toliko buteški Tagblatt o vsaki priliki duhovstvo psuje in jezuite zveči; tega pa ne vidi, da ravno njega in njegove ljudi ko bogatine in posestnike naj hujši osoda zadene, ako se vera zatara in duhovstvo ob veljavo spravi. Slepec ne vidi, da muogi, ki bogate blattovce z eno roko še božajo, z drugo že baklo derže za herbtom, s katero bi jim požgali posestva, za ktere nehvaležniki ne kličejo blagoslova od Boga, temuč Njegovo cerkev trinožijo in njegove služabnike psujejo! V čimur kdo greši, v tem bo tepen, in Božja pravica vé vsacega najti; v Chikagi n. pr. so v nekterih trenutkih bile pokončane tudi zavarovališča, na ktere so se mnogi morebiti še zanašali, in naj veči bogatini, kakor naznanujejo, so bili nepredvidoma na beraški palici. Ako menite, da vaša sovražljivost zoper sv. Cerkev bode šibi odšla, ste res čisto slepi.

Nekoliko bistriši liberalni listi že spoznavajo vsestransko nevarnost, in kakor „Vaterland“ piše kličejo: „Frieden mit der Kirche“, in iznašli so (še le zdaj?!): „dass unsere Kraft in der Kirche wurzelt,“ da njih moč je zastavljena na Cerkev. Vravnavali, pomirili bi se, pa blezo le na podlagi: „konfesijonelnih“ postav. Ne bo dal! Cerkev ima svoje meje, ki jih ne more prestopiti. Cerkev ni to, kar ste Vi: Vi se morate spreobrniti, ker ste na napčni poti; Cerkev stoji na resnici, pravici.

Slovo hčerkin.

Nič ne plakaj, mati mila!
Ker ločila se bom zdaj,
Zopet kmalo boš dobila
V nebesih me nazaj.

Tam živi moj dragi oče;
Oh, kako bo to sladko!
Ko me žar ljubezni vroče
Z njim na veke družil bo.

Sve skusile, kak je zloben,
Terdoserčen zdajni svet, —
Neusmiljen in hudoben;
Toraj sladko mi je umret'.

Le poterpi, mati malo, —
Jezuška prosila bom,
Da še tebe kliče kmalo
V nebeški lepi dom.

Čednost in pravica hira,
Se brezbožnost ne berzdá,
In ljubezen skor umira
Do Boga in bližnjega.

Še za tiste bom prosila,
Ki so stor'li nam hudó,
Kakor ti si me učila,
Da jim Bog odpustil bo.

Zemlja vsa je solz dolina,
Polna križev in težav;
Gori — lepa domovina
Je brez muk, in brez skušnáv.

Sladka mama, le vesela
Bodi, se radúj zmenoj;
Za terpljenja bom prejela
Lepi venček še necoj.

Tam nedolžnost je v zavetji,
Njé preganjavcev ni več, —
Vselej krasna, večno v cvetji,
Kakor limbarček žareč.

Že moj angelček mi míga,
K Jezušku, Mariji grém;
Že iz posteljce me dvíga, —
Je-li tvojim skrit očem?

Tamkaj nihče ne žaluje,
Tam ni tuge blehli lic;
Revček se ne zaničuje,
Ni zavisti, ne krivic.

Z Bogom, z Bogom, mama zlata!
Ne pretakaj več solzic;
Kmal obpre tud tebi vrata
Nezvenljivih raj cvetic.

Radoslav.

Pellnovec.

Misijon, spoved in objedavci. Kakor pri človeku, ki ga zob hudo boli, tako je pri vsakem grešniku. Greh boli in tiši, dokler je v sercu, naj pravi kdo, kar hoče. Ko se bolni zob izdere, bolečina neha, — in ko se pri spovedi odveza dobi, se serce utolaži. Zato so sveti misijoni naj boljši naprave, ker tukaj se tisuče bolnih ljudi vmiri, vpokojí, osreči, razveseli. — Ne le hudobnež, tudi velik neumnež in zavidljivec človeškega pokoja je tisti, kdor objeda, černi, odganja sveti misijon in spoved.

Najemšine. Kako si liberalci najemajo priklicevalce, zagovornike in slavo, to se je prav posebno te dni vidilo v Rimu. „Genevski dopisnik“ pravi, da celo oficijozni listi pripovedujejo, kako je od naj viših vrad-

nikov do vratarjev pri sodniših vse hitelo na „Korso“ pozdravljat kralja memo se peljajočega. — Vsa birokracija je bila tisti dan na nogah. „Neblagoslov“, ki ga deli „kralj-poštenovič“ s kvirinalnega papeževega pomolja, ne privablja nobenih radovednežev, in ko se Njegovo veličanstvo v odkritem vozu po cestah pelje, se nobena glava ne odkrije in ne pozdravlja. — Taka tedaj je cena najete časti!

Razgled po sreću.

Iz novošegne politike. Kako rovarstvo plačuje svoje sužnje, zares le sužnje! — to se vidi zdaj na Laškem. Odkar je Viktor-Emanuel v Rimu državni zbor pričel, rogovilski listi še bolj očitno pišejo, da zdaj je njegovo delo dokončano, da savojska kraljeva hiša ni več potrebna, odkar so rimski zidovi prederti, da Evropa bode ravno tako morala priznati pošteno (!) in zmérno republiko, kakor je prizuala „kralja poštenjaka“ za gospodarja vse Italije.

To pa tudi jasno razodeva, koliko so vredne zagotovila Viktor-Emanuelove v prestolnem govoru in poprej v parlamentu v oziru na kat. Cerkev, koliko je zanesljiva laška vstava, ki stavi katoliško vero za državno vero; zakaj garibaldi o vsih tacih rečéh nočejo nič vediti. (To pa tudi kaže, kam mérijo tisti nekteri na Slovenskem, ki Garibaldu reklame delajo, se zanj potegujejo.)

Viditi je, da laški kralj to reč čuti, ker nikjer mirú nima in se menda Piju IX le čudi, kako more tako mirno v Vatikanu biti in ne priti ven — na dan.

Genevski dopisnik diplomacijo našega stoletja véliko slepico imenuje. Da bi le ne bilo večkrat še kaj hujšega vmés! Slepci so bili marsikteri, ki so se dozdaž že pokopali; slepci so, ki se zdaj pokopujejo, kakor n. pr. parski kralj po Döllingerjevem in Lutzo-vem počenjanji; slepci naj veči so rogovileži sami, zakaj v naj globokejši jamo pade poslednjič on, ki je mnogim drugim jamo kopal.

Iz Ljubljane. Miklavž za uboge in pridne šolarice se je spet kaj dobrotljivega in usmiljenega skazal. Prinesel je zanje od nekod k gospém Ursulinaricam: nogovic, zavratnih rut, sraje in suknjic — vsacega 12 parov. Otroci so bili kaj veseli in želé: Bog pusti tega gobrega Miklavža še dosti lét v miru in veselo živeti (saj toliko, da bi vse „parkeljne“ v kozji rog vgnal); po smerti pa, da bo tam gori z angelčki večno hvalo pél, pa tudi dobre otročiče seboj vzél.

Volitev dveh poslancev ljubljanskih za poskušnjo bode v petek, 8. t. m., popoldne ob 6 v Čitalnici. Želí se prav obilnega vdeleženja.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. G. — 1. — ½ gl. iz oblube — ukljub novim nevošljivcem. — Dobra roka 5 gl. — Več deklie 1 gl. 40 kr. po g. J. R. — Iz Žalne 1 gl. — G. G. 5 gl.

Za mis. g. Buha. V čast sv. Frančiška Ks. g. P. P. 3 gl. — G. G. 2 gl.

Za afrik. misijon. M. Vdovič 1 gl.

Za oo. Trapiste v Bosni. Neimenovan 40 kr. o sv. Miklavžu. — Iz Cerkljan 1 gl. G. G. 2 gl.

Iz Ljubljane. Zastran volitev. Pomnoženi odbor društva Slovenije se je posvetoval zastran volitev in sklenil je priporočiti poprejšnje poslance. Nekteri so se želeli odpovedati volitvi, morebiti kje kateri želé družega voliti; pa pri teh okolišinah, ako bi se imeli glasovi razcepiti in domača stran propasti, je bolje, da se po vsih stranéh prijenja in poterpi. — „Slovenija“ razglasuje naslednji oklic:

Predragi rojaki!

Njegovo Veličanstvo presvitli cesar nas kliče zopet na volilno bojišče.

Razpuščen je deželni zbor kranjski; nove volitve so pred durmi.

In zakaj neki se je Vam ta veliki trud, kateri v daljnih krajih po deželi tudi ni brez velicnih stroškov, naložil zopet, da volimo zdaj že četrtnokrat od leta 1867. sëm? Náte kratek odgovor na to vprašanje.

V našem cesarstvu borujete se že trdih celih deset let dve stranki. Ena hoče celó vso moč prisvojiti državnemu zboru dunajskemu in po tem zmanjšati ali skoro da vničiti samostalnost in pravice posamesnih krajev in dežel avstrijske monarhije. Ta dunajski zbor je leta 1867. razcepil Avstrijo na dvoje tako, da na vsaki strani gospoduje le en narod: v dunajskem zboru Nemec, v peštanskem pa Magjar. Druga, in to je naša stranka pa prepusti državi vse, kar jej je treba, da se cesarstvu obdrži moč, veljava in enota; a na drugi strani zahteva za dežele starodavno samostalnost in pravico, da si morejo same sebi postaviti tako, kakor jih potrebuje vsak narod na svojo korist in v svoj napredek; njen namen je po tej poti sprijazniti z enakimi pravicami vse narode, da bi bili to, kar je brat bratu.

Vsi nenemški narodi Avstrije od prvega do zadnjega in tudi velika večina Nemcev se drži tega gesla, in hrabri naš rojak grof Hohenwart je po cesarjevem naročilu: „naredite mir med mojimi narodi“ prevzel težko nalogo, na tej, vsem narodom pravični podlagi prenarediti avstrijsko ustavo. Vse mu je šlo prav srečno izpod rok; sprava bila je skoro že gotova.

Al grozoviti hrup in vriš tacih ljudi, ki so se drznili očitno in brez ovinkov reči: „če mi (Nemci) ne moremo gospodovati v Avstriji, ne maramo za-njo“, je s pomočjo Magjarov iskal in najdel pot, da se je odstranilo Hohenwartovo ministerstvo v zadnjem trenutku, ko se je imel dovršiti njegov cilj in konec.

Novo ministerstvo pa je razpustilo z drugimi vred tudi naš deželni zbor, ki je soglasno pritrtil Hohenwartovim načelom, češ, naj na novo pokaže dežela: ali se sklada z mislimi narodne dose-danje večine, ki so izrečene v adresah lanskega in letošnjega deželnega zbora.

Rojaki! s polnim zaupanjem in skoro enoglasno ste že trikrat izvolili dosedanje poslance. Oni so se tega zaupanja vredni skazali. Ostanite tedaj nepremakljivi kakor skala in pomislite, da tako važnih volitev doz-daj še ni bilo. Vsa prihodnost Vaša leži v Vaših rokah.

Po večletnih skušnjah vemo, da v stanovitnosti Vi ne potrebujete izgledov; če pa jih vendar kdo potrebuje, naj gleda na čvrsti čehoslovanski narod, ki v tem času zdaj že sedmikrat stopi na volilno bojišče in se ne dá niti vtruditi niti prestvariti; — naj gleda na jugoslavjanske naše brate Hrvate, ki so pri zadnjih volitvah enoglasno vkljub strašanskim zaprekam izvolili narodne zastopnike. Ne dajte se prekaniti od nasprotnikov naših, ako se bahajo z „ustavo- in svobodoljubnostjo“ svojo. Tudi naše načelo ste ustava in svoboda; al ustava prava, ustava taka, ki je vsem narodom, tedaj tudi nam pravična, in svoboda taka, ki ne žali nobenega naroda v tem, kar je njemu drago in sveto, in vsakemu narodu dá pošteno živeti po svoje.

Pomislite le, kaj imate zgubiti, ako pridejo nasprotniki Vaši v večino! Kakor že do zdaj na vse kriplje delajo zoper to, da bi se deželi naši potrebne in koristne, od deželnega zbora sklenjene postavice ne potr-dile, tako bodo potem sklepali ravno nasprotnice postavice, ki so nevarne Vaši národnosti, Vaši veri in pravi svobodi. Pomislite, da tudi narodi vselej dobijo le to, kar si priboujejo na postavni poti. Naše bojišče so volitve. Vsakdo naj tedaj stopi na volišče, kakor da bi stopil pred sodišče svoje vesti in Onega, pred katerim nič ni skrito. Toraj na noge po vsej deželi! Vsak glas je važen. Enoglasno tedaj volite kakor doz-daj vse dosedanje poslance, in impozantna, velikanska zmaga bode konečno zopet le naša — v kar Bog pomozi, z geslom, ki nas je vsegdar peljalo na volišče: *Vse za vero, za cesarja, za domovino!*

Odbor narodnega društva „Slovenije“ v Ljubljani 1. decembra 1871.

Pomnoženi odbor národnega društva „Slovenije“ priporoča Vam za poslance v deželni zbor:

I. Za kmečke občine.

1. Za okraj okolice ljubljanske in vrhniške: gospoda dr. Janeza Bleiweis-a in dr. Jožefa Poklukar-ja v Ljubljani.
2. Za okraj Kamnik in Brdo: gospoda Janeza Toman-a, dekana v Moravčah.
3. Za okraj Kranj, Trzeč in Loko: gospoda Franeta Kramar-ja, korarja, in gospoda dr. Radoslava Razlag-a, advokata v Ljubljani.
4. Za okraj Radoljico in Kranjsko goro: gospoda Lovro Pintar-ja, fajmoštra na Breznici.
5. Za okraj Postojno, Planino, Senožeče, Lož in Bistrice: gospoda dr. Etbina Costo, advokata v Ljubljani, in Matija Koren-a, posestnika v Planini.
6. Za okraj Vipavo in Idrijo: gospoda Jurija Grabrijan-a, dekana v Vipavi.
7. Za okraj Novomesto, Kostanjevico in Krško: gospoda Jožefa Zagorc-a, posestnika v Št. Jerneji.
8. Za okraj Trebno, Zatičino, Žužemberk, Mokronog, Litijo in Radeče: gospoda Jožefa grofa Barbo-ta, grajščaka v Rakovniku, gospoda Miha Tavčar-ja, fajmoštra na Vačah, in gospoda dr. Valentina Zarnik-a v Ljubljani.
9. Za okraj Kočevje, Lašče in Ribnico: gospoda Luka Svetec-a in gosp. Petra Kozler-ja v Ljubljani.
10. Za okraj Črnomelj in Metliko: gospoda Martina Kramarič-a, posestnika v Radovici.

II. Za občine v mestih in trgih.

1. Za Idrijo: gospoda Janeza Irkič-a, notarja v Krškem.
2. Za Trzeč, Radoljico in Kamnik: gospoda Janeza Murnika, tajnika kupčijske in obrtnijske zbornice in vrednika „Novicam“.
4. Za Postojno, Vrhniko in Lož: gospoda Franceta Kotnika, posestnika na Vrhniki.
4. Za Kranj in Loko: gospoda Leopolda Jugovic-a, posestnika in trgovca v Kranji.
5. Za Novomesto, Kostanjevico, Krško, Črnomelj, Metliko in Višnjo goro: gospoda Karola Rudeža, grajščaka v Gracarskem turnu.

(Za Kočevje in Ribnico se nasvetuje poslanec vprihodnje, tako tudi poslanca za Ljubljano.)